

Bewonersgroepen geven zelf invulling aan leefomgeving

SOCIALE DUURZAAMHEID

Van onze redactie Woonkrant

AMSTERDAM – De in de 19e eeuw door de Franse schrijver Alexandre Dumas in zijn boek 'De drie musketiers' gebruikte slogan 'Eén voor allen, allen voor één', lijkt aan kracht niets ingeboet te hebben. Alom in het land ontstaan samenwerkingsverbanden om het wonen zo aangenaam mogelijk te maken. Daarbij worden nieuwe termen geboren: wijkondernemingen en buurtcoöperaties.

In Amsterdam zijn culturele activiteiten ontplooid in de Noorderparkkamer, in Elsendorp (Noord-Brabant) steken bijna alle dorpelingen de armen uit de mouwen om een sociaal hechte gemeenschap te creëren, in het Soesterkwartier (Amersfoort) hebben wijkbewoners hun buurt van een algehele verloederding gered en in Zwolle exploiteren betrokken inwoners van deze stad een zwembad. Het is slechts een greep.

Nederland telt, al met al, steeds meer bewonersgroepen die zelf invulling willen geven aan hun leef- en werkomgeving. Dat klinkt leuk, maar dat moet wel in goede banen worden geleid. Wat kan, wat mag wel en wat niet? Professionals van gemeenten, woningcorporaties en welzijnsorganisaties wisselen daarom sinds kort via een netwerk 'Bouwstenen voor sociaal' ervaringen uit. Ze willen daarmee van elkaar leren.

In Utrecht is in de Vogelenvuurt, de Tuinwijk, Lauwe-recht en de Staatsliedenbuurt inmiddels een half jaar ervaring opgedaan met zo'n constructie. Bedenker ervan en voorzitter van de coöperatie Votulast (de eerste twee letters

van de vier wijken), Matthijs de Wit, merkte dat burens elkaar vaak niet kennen. Daardoor ontstaat onverschilligheid jegens elkaar, voelt niemand zich voor een ander verantwoordelijk en is er daardoor geen sprake van onderlinge betrokkenheid. Dat moest anders, meende de Utrechter.

Buurtkrant

Hij praat in termen als 'van elkaar, met elkaar en voor elkaar', daarmee de onderlinge samenwerking in de vier wijken onderstrepend. De Wit: „Er is zoveel te halen in de eigen woonomgeving, letterlijk en figuurlijk. Waarom een loodgieter laten komen uit Maarssen als er ook een om de hoek zit? Daar kom je achter door bewoners hun vraag en aanbod op onze site te laten plaatsen. Zo leer je elkaar kennen.”

Het belangrijkste is echter dat bewoners mede-eigenaar zijn en over ontwikkelingen in hun buurt kunnen meebeslissen. Over de aanleg van een trapveldje of speeltuin bijvoorbeeld. Ook zijn er inkoopvoordelen en krijgen leden korting bij lokale restaurants. Over enige tijd gaan de leden

een bedrag voor hun lidmaatschap betalen.

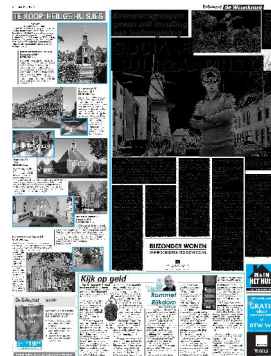
Waar in Utrecht, volgens De Wit, bij woningcorporaties nauwelijks interesse is voor deze interessante ontwikkeling, zit woningbouwvereniging Ymere in de nieuwe Almeerse wijk Nobelhorst op het vinkentouw. De eerste bewoners trekken later dit jaar in hun woning. Bedrijven zijn ook welkom. Eigen initiatieven van Nobelhorsters (de kopers betalen een eigen bijdrage en bij huurders neemt Ymere dat voor haar rekening) krijgen hier volop de kans tot wasdom te komen. Voordat er een paal in de grond was geslagen circuleerden de plannen al.

Tijdens een open dag op 27 april worden die creatieve gedachten getoond. Een loungeplek, moestuin, lange tafel om gezamenlijk aan te eten, een trapveldje en dergelijke. Die kunnen een plek krijgen op een buurtkavel.

Trend

Ymere vindt een buurtcoöperatie belangrijk, vertelt regiodirecteur Almere, Harry Platte. „Een paar jaar geleden ontstond het idee om te streven naar een duurzame wijk,” aldus Platte. „Sociale duurzaamheid, voor de duidelijkheid, is daarbij essentieel. Normaal gesproken wordt alles voor nieuwe bewoners bedacht, nu wilden we de rollen omkeren. Ons idee is dat mensen dan prettiger wonen en meer om hun woonomgeving geven.”

De overkoepelende organisatie van woningcorporaties,

Aedes, ziet een grotere betrokkenheid van huurders als een opkomende trend. „Deze ontwikkeling juichen we van harte toe. Mensen voelen zich dan meer verantwoordelijk voor hun woonomgeving. Het zorgt voor een grotere leefbaarheid en geeft mensen een groter gevoel van veiligheid.”, aldus woordvoerder Tonny Dijkhuizen.

Hoewel hij positieve ontwikkelingen ziet in de aanpak die Aedes ontwikkelt in samenwerking met het ministerie van Binnenlandse Zaken, beseft Dijkhuizen dat ze nog in

de beginfase zijn. Meer hierover op de site Tijdvoorsamen.nl. „Dit concept moet zich verder ontwikkelen. Dat zal de komende jaren naar alle verwachting gaan gebeuren.”

Volgens hoogleraar Lucas Meijs, verbonden aan de Rotterdam School of Management van de Erasmus Universiteit en gespecialiseerd in vrijwilligerswerk en 'civil society', (waarbij mensen zelf verantwoordelijkheid nemen, bijvoorbeeld voor hun woonomgeving), 'produceert' een gemeente bij een nieuwe wijk in principe gelijkheid.

„Een wijk die daaruit wil

springen, gaat zelf aan de slag met ideeën van de bewoners,” zegt Meijs. „Zo'n buurt zal er bijvoorbeeld netter uitzien dan een andere omgeving waar minder betrokkenheid is. Het gevaar van 'neerwaartse jaloezie' ligt daarbij op de loer. Een wijk die zich uitslooft om er iets moois van te maken kan zich op een bepaald moment afvragen: 'Zijn wij nu gekke Henkie of niet?' Een buurt waar weinig gebeurt en die 'zielig' gevonden wordt, krijgt namelijk toch wel de helpende hand van de gemeente, zodat het er daar ook keurig uitziet.”

• Een loungeplek, moestuin, lange tafel om gezamenlijk aan te eten of een trapveldje, de bewoners kunnen daarover allemaal meedenken in de Almeerse wijk Nobelhorst.

• Matthijs de Wit bij een karakteristieke plek in de Vogelenbuurt, de molen Rijn en Zon aan de Adelaarstraat in Utrecht.

FOTO: THIJS ROOIMANS